

ВІДГУК
офіційного опонента

доктора медичних наук, професора Булавенко Ольги Василівни
на дисертаційну роботу Джупіна Володимира Олександровича
«Прогнозування, профілактика та лікування ускладнень запального
характеру після емболізації маткових артерій з приводу лейоміоми матки»,
поданої до спеціалізованої вченої ради Д 26.553.01. на здобуття наукового
ступеня кандидата медичних наук за спеціальністю
14.01.01. – акушерство та гінекологія

Актуальність теми дисертації. Зростання поширеності захворюваності на доброякісну пухлинну патологію геніталів, зокрема лейоміому матки, особливо у жінок репродуктивного віку спонукає до пошуку широкого впровадження органозберігаючих методик її лікування.

З іншого боку, розширення вікових меж фертильного періоду у жінок завдяки розвитку сучасних репродуктивних технологій, що створює умови для реалізації дітородної функції в пізньому репродуктивному віці, а також зростання з віком частки жінок з лейоміомою матки обґрунтовує доцільність збереження репродуктивного органу.

В останні роки все більшої популярності набувають мініінвазивні технології, які з меншим травматичним впливом на організм забезпечують високу терапевтичну ефективність. Серед останніх все більшої популярності набуває емболізація маткових артерій, яка значно розширила можливості органозберігаючого лікування даної патології.

Отже дану дисертаційну роботу, яка присвячена прогнозуванню, профілактиці та лікуванню ускладнень після емболізації маткових артерій з приводу лейоміоми матки з метою збереження матки та репродуктивної функції можна вважати актуальною, своєчасною і науково обґрунтованою.

Зв'язок теми дисертації з державними чи галузевими науковими програмами. Дисертаційна робота виконана відповідно до плану науково-дослідних робіт ДУ «ІПАГ НАМН України» в ході комплексної теми «Вивчення пренатальних аспектів репродуктивного здоров'я жінок як фактора зменшення перинатальних втрат в умовах психосоціальної дезадаптації» (№ державної реєстрації 0108U000773).

Ступінь обґрунтованості та достовірності положень, висновків та рекомендацій, сформульованих у дисертації. Достовірність наукових результатів обумовлена достатньою кількістю обстежених хворих, що складає 305 пацієнток з лейоміомою матки, яким була виконана білатеральна емболізація маткових артерій протягом 2010-2015 рр. З метою вирішення поставлених наукових завдань було змістовно обґрунтована мета і завдання дослідження.

Висока ступінь вірогідності основних наукових положень дисертації забезпечена застосуванням автором сучасного дизайну роботи, методологічно правильних підходів до вибору методів дослідження, апаратури і обладнання та статистичної обробки отриманих даних із використанням адекватних математичних методів та комп'ютерних програм.

Звертає на себе увагу чітке дотримання автором норм і вимог та основних положень з питань біоетики та їх відповідність сучасним міжнародним і вітчизняним стандартам.

Наукова новизна дослідження та отриманих результатів. Автором дисертаційного дослідження було доповнено наукові дані щодо особливостей перебігу післяемболізаційного періоду у жінок із лейоміомою матки при застосуванні ЕМА в залежності від величини, локалізації та кровопостачання лейоматозних вузлів, характеру мікробіоценозу вагіни, імунного статусу.

Вперше визначено чинники ризику та за допомогою методу покрокового дискримінантного аналізу розроблено алгоритм і математичну модель з прогнозуванням ускладнень запального характеру після ЕМА та розроблено заходи з профілактики та патогенетично обґрунтовано методи і їх лікування.

Теоретичне значення роботи. Згідно отриманим результатам доведено, що ступінь вираженості запальних ускладнень після ЕМА у жінок залежить від кількості та розташування вузлів, розмірів домінантного вузла, кровопостачання матки, наявності анемії та супутніх запальних процесів геніталій і імунного статусу.

Виявлені особливості перебігу післяемболізаційного перебігу у жінок з виникненням запальних ускладнень після ЕМА потребують активного виявлення категорії жінок особливо ризику щодо виникнення даних ускладнень та проведенню у них своєчасної профілактики з метою запобігання післяопераційних ускладнень.

На підставі отриманих даних автором було запропоновано метод бальної оцінки ступеня важкості післяемболізаційного синдрому і розроблено диференційовані схеми лікування запальних ускладнень після ЕМА з урахуванням ступеню їх вираженості.

Практичне значення результатів дослідження. Дисертантом розроблена математична модель з прогнозування для виділення категорії жінок, у яких існує ризик виникнення запальних ускладнень після ЕМА з метою вибору оптимального методу лікування ЛМ та вчасного попередження зазначених порушень.

Встановлено порушення клітинного і гуморального імунітету при наявності ускладнень запального характеру, що полягають у порушенні функції фагоцитів і Т-клітинної ланки імунітету і підвищення рівня IgG, IgM на тлі збільшення обсіменіння піхви умовно-патогенною і патогенною мікрофлорою.

Виявлені порушення обґрунтовують доцільність лабораторних загально-клінічних, бактеріологічних та імунологічних досліджень при обстеженні пацієток з лейоміомою матки перед плануванням ЕМА для мінімізації ризиків виникнення ускладнень після втручання.

Автором розроблено патогенетично обґрунтований ефективний комплекс лікування післяемболізаційного періоду та заходи з профілактики септичних ускладнень в залежності від перебігу післяемболізаційного періоду та ступеня вираженості ускладнень.

Оцінка змісту та оформлення дисертації. Дана дисертаційна робота побудована за стандартним типом і викладена українською мовою на 194 сторінках машинописного тексту і складається із вступу, огляду літератури, методів досліджень, 7 розділів власних досліджень, аналізу та узагальнення результатів, висновків, практичних рекомендацій, списку використаних джерел літератури. Список використаних джерел викладено на 19 сторінка і включає 162 найменування, з них кирилицею 93 та латиницею 69. Роботу ілюстровано 30 рисунками та 80 таблицями.

Перший розділ дисертації представлено у вигляді огляду літератури, який подано, як аналіз основних наукових публікацій за темою дисертаційної роботи з використанням вітчизняних та іноземних джерел, переважно останніх 5 – 7 років.

Огляд наукової літератури вказує на недостатню кількість публікацій щодо ролі інфекції та особливостей імунної системи у пацієток з лейоміомою матки після органозберігаючих втручань. Висвітлені дискусійні питання, переваги та недоліки різних методів лікування лейоміоми матки та обґрунтована актуальність даної роботи.

У другому розділі «Матеріали та методи дослідження» дисертант наводить відомості про загальну кількість обстежених хворих, їх розподілу на клінічні групи та опис основних методів дослідження, а саме загально-клінічні, бактеріологічні, імунологічні, ультразвукові та доплерометричні

методи обстеження. Всі обрані методи дослідження адекватні меті та завданням дисертаційної роботи. Для статистичної обробки результатів використані сучасні статистичні методики.

В цілому, результати проведеного дослідження, які викладені у семи розділах дисертаційної роботи мають безумовно велику наукову цінність та наглядно демонструють необхідність профілактики та диференційованих методів лікування ускладнень запального характеру після ЕМА. Поглиблені імунологічні дослідження дали можливість автору встановити, що передумовою виникнення ускладнень запального характеру є порушення фагоцитарної функції макрофагів на тлі змін Т-клітинної ланки імунітету, порушення мікробіоценозу вагіни із збільшенням асоціативних форм мікрофлори. Особливої уваги та клінічної і наукової значимості заслуговує розроблена дисертантом математична модель прогнозування з метою виділення особливої категорії жінок з підвищеним ризиком виникнення запальних ускладнень після ЕМА для подальшої розробки оптимальних диференційованих методів лікування даної патології у жінок з лейоміомою матки після застосування емболізації маточних артерій.

Всі розділи викладено логічно, конкретно, узгоджуються з поставленими завданнями, супроводжуються осмисленим аналізом. Висновки та практичні рекомендації сформульовані грамотно, та відповідають отриманим під час дисертаційного дослідження результатам.

Основні положення і наукові дослідження дисертації чітко відображені в авторефераті. Зауважень до автореферату немає.

Повнота викладення матеріалів дисертації в опублікованих працях та авторефераті. За темою дисертації опубліковано 19 робіт, з них – 11 статей у фахових журналах (7 статей у журналах та 4 – у збірниках наукових праць), 1 стаття у журналі та 2 тези конференцій; отримано 5 патентів України, серед них: 2 – патенти на винахід та 3 – на корисну модель.

Недоліки дисертації та автореферату щодо їх змісту та оформлення.

Принципових зауважень та суттєвих недоліків до змісту і оформлення дисертаційної роботи немає. До недоліків слід віднести деякі стилістичні помилки. Зазначені зауваження принципово не впливають на цінність роботи та не знижують науково-практичне значення проведених досліджень.

У порядку дискусії вважаю за необхідне задати декілька питань.

1. Чи впливають запальні ускладнення після ЕМА на ефективність емболізації та зменшення симптомів лейоміоми матки?
2. Які особливості кровопостачання вузлів та їх локалізації були у жінок з запальними ускладненнями після ЕМА?

Рекомендації щодо використання результатів дисертаційного дослідження в практиці. Отримані в дисертаційній роботі результати стали основою для наукових положень, висновків та практичних рекомендацій, котрі представляють науковий і практичний інтерес для лікарів акушер-гінекологів. Застосування розробленого методу прогнозування, профілактики та диференційованого лікування запальних ускладнень після емболізаційного синдрому можуть широко використовуватись в практичній діяльності лікарів гінекологічного профілю та в учбовому процесі підготовки і перепідготовки медичних фахівців.

Висновок про відповідність роботи вимогам, які пред'являються до дисертації на здобуття наукового ступеня кандидата медичних наук.

Отже, дисертаційна робота на тему: «Прогнозування, профілактика та лікування ускладнень запального характеру після емболізації маткових артерій з приводу лейоміоми матки» за актуальністю обраної теми, методичним рівнем досліджень, науковою новизною, практичною значимістю, а також висновками, що впливають із змісту роботи є закінченим науковим дослідженням, в якому отримано нові теоретичні та

практичні дані, направлені на вирішення важливої задачі сучасної акушерсько-гінекологічної галузі – підвищення ефективності профілактики та лікування ускладнень запального характеру у жінок з лейоміомою матки після застосування сучасної органозберігаючої методики ЕМА.

Таким чином, високий науково-практичний рівень дисертаційного дослідження повністю відповідає вимогам пункту 11 «Порядку присудження наукових ступенів і присвоєння вченого звання старшого наукового співробітника» ДАК України до кандидатських дисертацій, а її автор Джупін В. О. заслуговує на присудження наукового ступеня кандидата медичних наук за спеціальністю 14.01.01 – акушерство та гінекологія.

Офіційний опонент

Завідувач кафедри акушерства та
гінекології № 2 Вінницького
національного медичного університету
ім. М. І. Пирогова,
доктор медичних наук, професор

О. В. Булавенко

вх 8.02.2017р.